

NYHETER

Planerande nyhetschefer: Mikael Delin, Frida Sandgren, Maria Stengård, Karin Östman Reportagechef: Silan Diljen Printchefer: Lars Axelsson, Jörgen Jonasson Världen: Pia Skagermark
 Ekonomi: Mikael Bondesson Stockholm: Andreas Jennische Göteborg-Skäne: Linn Ogelid Norra Sverige: Jonas Fröberg Sport: Martin Fransson Telefon: 08-738 10 00 E-post: nyhetstips@dn.se

Säkerhetsläget.

I mars i år genomförde Sverige och Finland en gemensam beredskapsövning med militärt stridsflyg på Gotland.

Foto: Henrik Gustafsson Nicander

Trumfkort som gör Sverige intressant för Nato

Ett svensk Natoansökan kan godkännas på rekordtid och Sverige välkomnas in i försvarsalliansen med öppna armar.

Svenska jaktplan, ubåtar och specialförband lyfts fram på plussidan. Men kan Sverige leva upp till förväntningarna?

● Ett osänkbart hangarfartyg mitt i Östersjön. Så beskrevs Gotland av en fyrstjärnig amerikansk armégeneral under ett besök på ön 2017. Då, för fem år sedan, var det närmast otänkbart att Sverige skulle ansöka om medlemskap i Nato. Men när det mesta nu tyder på att en ansökan skickas in inom bara några dagar är det Sveriges geostrategiska läge som de andra medlemsländerna lyfter som ett klart plus.

Statsminister Magdalena Andersson (S) har sagt att Sverige kan få ett "särskilt ansvar för Östersjön" om landet blir medlem i försvarsalliansen. Exakt vad det skulle innebära är oklart, men när DN talar med säkerhetsexperten och politiska råd-

givare från flera Natoländer gör de en liknande analys.

– Speciellt för de baltiska länderna är detta jätteviktigt. I ett läge då man behöver föra in förstärkningar till Baltikum är vi mycket sårbara om det bara kan göras landvägen. Det trånga området mellan Kaliningrad och Belarus skulle förmodligen skäras av i händelse av krig, säger Martin Hurt, forskare vid Estlands internationella centrum för försvar och säkerhet (ICDS) och tidigare medarbetare vid Estlands försvarsdepartement.

– Men har man däremot tillgång till svenskt territorium, luftrum och territorialvatten så skulle försvaret av Baltikum förenklas betydligt.

Med Gotland som bas kan man

dominera Östersjön och kontrollera kommunikationerna till sjöss och i luften, konstaterar även den svenska försvarsmakten. Men även i norr kan svenska förband spela en viktig roll inom ramen för ett framtida Natomedlemskap.

– Vi norrmän har hittills varit ensamma på den norra flanken. Om Sverige och Finland går med blir Natos geografiska område kraftigt utvidgat och vi blir nu tre länder som representerar alliansen uppe norr. Det skulle betyda extremt mycket för försvaret av Norden och för att föra fram de utmaningarna kring borden i Natohögkvarteret, säger Per Erik Solli, säkerhetsexpert vid Norges utrikespolitiska institut (NUPI) och tidigare överste i det norska flygvapnet.

Förutom det geostrategiska läget väcker även delar av det svenska försvaret intresse hos de andra Natomedlemmarna. Framförallt lyfts det svenska flygvapnet som en positiv förstärkning av luftförsvaret i norra Europa. Den svenska Försvarsmakten förfogar över drygt 90

Magdalena Andersson och Finlands statsminister Sanna Marin besökte Tysklands förbundskansler Olof Scholz i Berlin i början av maj i år. Där framkom att Tyskland stöttar ett svenskt och finländskt medlemskap i Nato. Foto: Alexander Mahimoud

stycken Jas 39 Gripen, vilket gör det till det största flygvapnet i Norden.

– Kvantitet är viktigt när det råder krig. Det svenska flygvapnet är också väldigt professionellt och håller hög nivå. Det märker vi under de övningar där Sverige deltagit, säger Per Erik Solli.

Ett exempel är den norskledda Natoövningen Cold Response som genomfördes tidigare i år då Sverige deltog med Jas 39 Gripen. Att de nordiska länderna har olika stridsflygplan (Danmark och Norge har i

dag amerikanska F-16 och F-35 och Finland F-18) är enligt Solli en stor fördel.

– Det är lättare för en fiende att angripa ett land om man bara har tillgång till en typ av flyg och luftvärnssystem. Det är en större utmaning att möta både Jas och F-35-or, det blir mer komplicerat, säger han.

Även i Baltikum, som i princip saknar egna flygförband, ser man positivt på hur det svenska flygvapnet kan stärka luftförsvaret i området. Det gäller även marinen och de marina specialförbandens roll. Svenska u-båtar är ansedda som några av de bästa i världen och skulle kunna stärka upp där Baltikum är relativt svagt.

– Trots att svenska flottan är ganska liten så kommer Natos sjöstridskrafter i Östersjöområdet att förstärkas avsevärt. I händelse av krig skulle de övriga Östersjöländerna – framför allt Tyskland och Danmark – förmodligen vara upptagna med att hålla förbindelserna mellan Europa och Nordamerika öppna. De skulle sannolikt slås i Nordatlanten medan Östersjön skulle lämnas

Fakta. Om Sverige ansöker – så ser vägen till medlemskap i Nato ut

1 Sverige meddelar Nato att man vill ansluta sig. Natoländernas 30 ambassadörer beslutar att bjuda in Sverige till anslutningsförhandlingar.

2 Sverige och Nato förhandlar om anslutningen och om ett anslutningsprotokoll.

3 Sverige skickar ett brev där man bekräftar sin fortsatta vilja och förmåga att ansluta sig till Nato.

4 Anslutningsprotokollet undertecknas av de 30 Natoländernas representanter. Dessa första fyra steg väntas ta omkring två veckor.